

Zpráva o bezpečnostní situaci a průběhu nápadu trestné činnosti - Úvaly 2007 (zpráva policie ČR)

K rozboru nápadu trestné činnosti byla použita data z informačního systému dostupných OOP Úvaly.

Bylo pracováno pouze s daty týkajícími se páchaní trestné činnosti. Přestupková delikvence nebyla zahrnuta pro nižší společenskou nebezpečnost. Její výskyt a průběh v zásadě kopíruje trestnou činnost.

Z celkového nápadu trestné činnosti OOP Úvaly byly brány v potaz pouze delikty páchané na území města Úval.

Pro zařazení jednotlivých druhů trestné činnosti do zpracování byl stanoven limit 2 % a více z celkového podílu trestné činnosti, k níž v obci Úvaly v roce 2007 došlo.

Nejrozsaáhlejším a typickým druhem trestné činnosti jsou útoky proti majetku fyzických a právnických osob. Konkrétně krádeže vozidel a vloupání do nich spojené s krádežemi osobních věcí a elektroniky ve vozidlech uložených.

Fyzické násilí se závažností dosahující hranice trestného činu se vyskytuje pouze výjimečně.

Fyzické násilí se závažnými zdravotními následky (vražda, těžká újma na zdraví) nebylo evidováno.

Druhy trestné činnosti

Majetková trestná činnost

1) poškození vozidel v souvislosti s trestnou činností

Jedná se o poškození vozidel, které je na základě šetření policejního orgánu dále vyhodnoceno jako „nepravá“ majetková trestná činnost, neboť pachatel si nepřisvojuje žádné věci a z místa činu si žádné materiální hodnoty neodnáší. Majetek; téměř vždy je to vozidlo; jen demoluje nebo částečně poškodí. Může se jednat o formu vandalismu, známé „vyřizování účtů“ atd. Výše materiálních škod se pohybuje od 5 000,- Kč do cca 40 000,- Kč.

2) vloupání do vozidel (krádeže věcí z vozidel)

Překážka zajišťující vozidlo je pachatelem překonána a věci ve vozidle uložené si pachatel odnáší. Při překonávání překážky dochází ke vzniku sekundární škody na vozidle, která často zakládá samostatnou skutkovou podstatu trestného činu. Rozpětí škod od několika stokorun po cca 100 000,- Kč.

3) krádeže vozidel

Obecně je známo, že pachatel si vozidlo ponechává a dále užívá nebo jej urychleně prodá nebo demontuje a prodává na náhradní díly. Tyto bývají často zachyceny policií např. na autovrakovištích. Škody podle ceny vozidel od 5 000,- Kč do cca 500 000,- Kč.

4) vloupání do nemovitostí

Majetková trestná činnost spojená s pácháním trestného činu poškozování cizí věci (podobně jako u vloupání do vozidel) a specificky i trestného činu porušování domovní svobody. Napadeny byly rodinné domy, chaty, garáže, sklepy, sklady atd. Škála škod je od několika stokorun po cca 1 000 000,- Kč.

5) jiná majetková trestná činnost

Zahrnuje kapesní krádeže, pokusy krádeže vloupáním, samotné poškozování cizích věcí mimo motorových vozidel atd. Škody v řádu několika málo tisíců korun.

Násilná trestná činnost

Společensky závažná trestná činnost. Na území města Úval jen málo rozvinutá a pokud ano, tak v méně závažné formě.

ALC za volantem

Alkohol indikovaný v krvi řidiče motorového vozidla v míře větší, než jedna promile zakládá skutkovou podstatu samostatného trestného činu. Pachateli bývají i osoby jinak vedoucí nedelikventní způsob života. Nebezpečnost spočívá zejména ve zvýšeném riziku, že řidič při jízdě poškodí cizí majetek, zdraví nebo život.

Některé příčiny a preventivní opatření

Příčiny strategicko - lokační

A) periferie metropole

Velká část trestně delikventní zátěže na území města Úval je důsledkem formálního i faktického napojení oblasti k Praze. Jde o dlouhodobě popisovaný efekt tzv. „vyvážení“ trestné činnosti. Pachatelé jsou pobytem z Prahy nebo se na území Prahy zdržují a odcizené věci v Praze prodávají, ale místem jejich trestné činnosti je území Prahy – východ a Prahy – západ, které jsou z hlediska dopravy snadno dostupné a je zde velká koncentrace relativně snadno dostupných materiálních hodnot. Jde o obecně platný jev existující na území obcí v těsném sousedství všech velkoměst.

B) „satelitní“ oblast

Velká část aktivně stráveného času rezidentů Úval připadá na území Prahy nebo jiných měst. Koncentrace nemovitostí soustředěných v satelitech slouží jako zázemí pro noční odpočinek. Velkou část dne jsou opuštěny a bez dozoru. Životní rytmus příslušníků sociálních vrstev, jimž nemovitosti patří je velmi podobný. V přibližně stejnou dobu jsou satelity opuštěny a ve stejné době se obyvatelé vrací. Přistupuje anonymita jako relativně nový prvek. K anonymitě ještě viz. níže.

C) demografická bouře

Růst počtu obyvatel nejen trvale bydlících, ale i trvale se bez nahlášení pobytu zdržujících v Úvalech komplikuje orientaci v bezpečnostní situaci jednak policejním složkám, jednak obyvatelům samotným. Zároveň se zvyšuje frekvence obměny obyvatel. Domy a byty se pronajímají, dochází k častému stěhování stále většího počtu obyvatel. Typování konkrétního pachatele se tak stává mnohem složitějším.

Příčiny takticko - strategické

I) anonymita

Je to nutný důsledek „městského“ způsobu života, který jinak přináší mnoho žádoucích výhod. Je obecně uváděna jako faktor negativně ovlivňující bezpečnostní situaci v dané lokalitě. Pachatel při typování objektu napadení nebo při napadení samotném nemusí řešit problém s tím, že je například někým osloven, dotazován, pozorován atd. Zároveň se ztrácí faktor tzv. „sousedského dohledu“.

To konečně komplikuje efektivní vyšetření trestného činu, které lze jednoduše přirovnat k tvorbě „mapy“ v čase a prostoru. Čím více bílých míst na „mapě“ zůstává, tím menší je pravděpodobnost objasnění deliktu. Základním zdrojem informací pro policejní orgán je stále svědectví od občanů.

II) neinformovanost

V demokratickém státním zřízení a v občanské společnosti je legitimně přenesena základní odpovědnost za ochranu hodnot (majetkových i dalších) na občana. Proto je žádoucí, aby občan nabyl příslušné informace o tom, jaká nebezpečí mu hrozí a jak konkrétně se jim efektivně bránit. Tato forma preventivních aktivit je jedním z úkolů PČR.

III) neopatrnost

Případná neopatrnost, která zvyšuje riziko viktimizace osoby, pramení z neinformovanosti občanů. Je přirozené, že občan útok neočekává, jeho průběh je těžko predikovatelný a časové rozpětí překvapivě krátké. Pachatelé (zvláště to platí u majetkové trestné činnosti) nalézají takové způsoby chování, aby jejich oběť nemohla na útok reagovat.

Některé návyky v chování obětí umožňují „hladký“ průběh deliktu. Např. cenné věci uložené viditelně v opuštěném vozidle. Výhodiskem je zprostředkování více informací o rizicích takového jednání.

Preventivní opatření ze strany OOP Úvaly

- ✚ poskytujeme informační servis občanům
- ✚ chystáme se působit na konkrétní cílovou skupinu (formou letáčků umístovaných na vozidla a další objekty vyhodnocené policistou jako rizikové a upozornění společně s kontaktem na OOP Úvaly k získání dalších informací),
- ✚ organizujeme setkání s občany nad konkrétními bezpečnostními tématy,
- ✚ chystáme seriál v periodickém tisku s návody, jak postupovat v konkrétních situacích a při kontaktu s policií,
- ✚ typujeme a průběžně vyhodnocujeme nejvíce zatížené lokality a soustředujeme se na jejich zvýšené střežení.

Předpokládaný trend

Lokalita Úvaly i okolní obce pravděpodobně zůstanou i v budoucnu z výše naznačených důvodů předmětem zájmu pachatelů především majetkové trestné činnosti.

Konkrétní vývoj bezpečnostní situace bude záviset na zvyšování počtu sídel a obyvatel, vývoji legislativy, součinnosti OOP Úvaly a obecních úřadů, potažmo občanů.

Bude třeba dosáhnout stavu, kdy bezpečnost v lokalitě bude tématem veřejným, jehož konkrétní obsah bude pozměňován podle aktuálních potřeb.

Policie České republiky upevní pozici hlavního zdroje informací v oblasti prevence a nabídne občanům konkrétní balíčky informací k minimalizaci rizika viktimizace.

Vzájemným ovlivňováním zúčastněných subjektů tak dojde k zefektivnění činností na poli boje s kriminalitou.

Policisté OOP Úvaly jsou i nadále připraveni plnit svěřené úkoly a nést odpovědnost za bezpečí svých spoluobčanů.

komisař npor. Mgr. Suchopár Karel

vedoucí OOP Úvaly